

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก
ประจำวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560

นโยบายน้ำไทย (3)

โดย - รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ

ข้อเสนอแนะของศ.ดร.อาณัติ อภาภกรม อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของประเทศไทยในอนาคตนั้น อย่างแรกคือคงต้องอาศัยพลังประชารัฐ หมายความว่าทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นเอกชน ประชาชน และภาครัฐต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ไม่ใช่ปล่อยให้ภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว

ถ้าย้อนหลังไปในสมัยสุโขทัยและล้านนาการแก้ปัญหาน้ำท่วมเป็นภาระของรัฐล้วนๆ ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องน้อยมาก และยิ่งเป็นเอกชนก็แทบไม่มีเลย ปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาที่ทุกคนได้รับผลกระทบ ดังนั้น จึงควรต้องให้ภาคส่วนเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและแก้ไข เรื่องการมีส่วนร่วมนั้น ภาคประชาชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการได้หลายขั้นตอน ถึงแม้ปัจจุบันมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ กระบวนการ แต่ว่าส่วนใหญ่ยังเป็นนามธรรม เช่นการมาร่วมประชาพิจารณ์ ซึ่งเป็นเพียงหนึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วมและเป็นเวทีสร้างความชอบธรรม แต่ความมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงยังเกิดขึ้นน้อยมาก สิ่งหนึ่งก็คือเรื่องของความตระหนักในหน้าที่ของแต่ละคนว่าต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ

ยกตัวอย่าง เช่นปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นหลายครั้ง นอกจากเป็นปัญหามาจากเรื่องน้ำมามากหรือฝนตกมากแล้ว ก็ยังมีเรื่องของทางระบายน้ำอุดตัน เพราะแต่ละบ้านเรือนทิ้งขยะลงมา หรือมีการสร้างอาคารบ้านเรือน โรงแรมหรือรีสอร์ทขวางทางน้ำหรือปิดกั้นทางน้ำ จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมที่แก้ไขไม่ได้ เพราะว่า

ประชาชนเป็นผู้มีส่วนในการสร้างปัญหาเหล่านั้นขึ้นมาเอง เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐในการแก้ปัญหา หากเป็นเช่นนั้น ปัญหาต่างๆ คงแก้ไขไม่ได้หากไม่ให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการแก้ปัญหาเหล่านี้

ภาคเอกชนก็ต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำเช่นกัน แต่ปัญหาคือภาครัฐไม่สามารถสนองความต้องการของภาคเอกชนได้หรือยังไม่อาจใช้ประโยชน์จากภาคเอกชนได้เต็มที่ อาจเนื่องจากติดขัดในเรื่องของระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ และกฎหมายที่ไม่ทันสมัย ความจริงแล้วภาคเอกชนสามารถเข้ามาแบ่งเบาภาระของรัฐได้ ถ้าได้รับการตอบแทนที่ยุติธรรม เพราะว่าการทำงานของเอกชนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเนื่องจากว่าต้องใช้สัญชาติญาณเพื่อความอยู่รอด

ดังนั้น ถ้าภาครัฐสามารถสร้างกฎกติกาหรือมาตรการที่เป็นธรรมและจูงใจให้เอกชนเข้ามาลงทุนบริหารจัดการเรื่องน้ำบางส่วนโดยใช้ประโยชน์จากควมมีประสิทธิภาพในการทำงานของเอกชนเป็นเกณฑ์ ก็น่าจะทำให้การบริหารจัดการน้ำมีโอกาสเป็นไปได้สูงและมีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่นธุรกิจบำบัดน้ำเสียของต่างประเทศหลายประเทศที่สามารถดำเนินการได้อย่างดี เป็นเพราะเอกชนเป็นผู้ลงทุนดำเนินการ

แนวคิดเรื่องการรวมศูนย์นโยบายหรือนโยบายที่เป็นเอกภาพ เป็นประเด็นสำคัญมาก และเป็นหัวใจของการแก้ปัญหาใหญ่ระดับชาติ ปัจจุบันคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ ซึ่งเกิดขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรี และมีกรมหนึ่งในกระทรวงทรัพยากรฯ เป็นเลขานุการ มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำสาขา ซึ่งตั้งโดยสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งหมดนี้ไม่มีเอกภาพและไม่ได้ทำงานร่วมกัน ดังนั้น สิ่งที่จะต้องต้องมีคือพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดที่ได้จากข้อเสนอในเวทีเสวนา “นโยบายน้ำไทย ฐานความรู้เพื่ออนาคต” ซึ่งเป็นมุมมองนโยบายน้ำในอนาคต โดย ศาสตราจารย์ ดร.อาณัติ อภาภิรม ครับ

ต๋อยอดพระราชดำริ แก้น้ำท่วมภาคใต้

“มหาอุทกภัย” น้ำท่วมภาคใต้ใน ปลายปี 2559 ต่อเนื่องมาจนถึงต้นปี 2560...ในรอบ 50 ปี นับว่า รุนแรงกว่าทุกครั้ง

ในปัจจุบันแม้พื้นที่ส่วนใหญ่จะเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว แต่ยังมีบางพื้นที่ก็ยังมีน้ำท่วม และหลายคน อาจจะสงสัยว่าทำไมถึงท่วมรุนแรง? พื้นที่ภาคใต้อยู่ติดทะเลแท้ๆ เหตุไฉนน้ำจึงระบายออกได้ยาก สาเหตุหลักที่ทำให้ “น้ำท่วมภาคใต้” ในปีนี้ ไม่ได้มาจากป่าไม้ที่ถูกทำลายเหมือนพื้นที่ภาคเหนือ...อีสานอย่าง แนนอน เพราะภาคใต้อ่อนไหวอู่มสมบรูณ์กว่าภาคอื่น ๆ

ศูนย์พยากรณ์อากาศสหรัฐอเมริกา เคยแจ้งเตือนตั้งแต่มกกลางปี 2559 แล้วว่า จะเกิดปรากฏการณ์ “ลานีญา” จะทำให้เกิดฝนตกหนักในพื้นที่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศไทยก็อยู่ในพื้นที่นี้ ฝนตก ติดต่อกันตั้งแต่เดือนธันวาคม 2559 อิทธิพลจากหย่อมความกดอากาศต่ำที่พัฒนาตัวเป็นพายุไซโคลน เคลื่อนผ่านไปยังอินเดีย ทำให้ภาคใต้ฝนตกต่อเนื่องหนักบ้างเบาบ้าง ยาวไปจนถึงช่วงต้นเดือนมกราคม 2560 จนน้ำเยอะเกินกว่าจะระบายสู่ทะเลได้ทัน ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชช่วงเดือนมกราคมมีปริมาณ น้ำฝนรวม 2,440 มิลลิเมตร เกือบเท่ากับปริมาณฝนที่ตกเฉลี่ยรวมกันทั้งปี...ตกหนักสุดในรอบ 750 ปี

“ฝน” ที่ตกอย่างต่อเนื่องในระยะเวลายาวๆ ทำให้ดินที่เคยอุ้มน้ำไว้อ้อมตัวเกินกว่าจะอุ้มน้ำได้อีก ประกอบกับแหล่งเก็บกักน้ำธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นขนาดเล็ก มีปริมาณน้ำมากไม่สามารถ เก็บกักไว้ได้ ส่งผลให้น้ำล้นทะลักเข้าท่วมพื้นที่ตอนล่างอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ ทางระบายน้ำตามธรรมชาติ ปัจจุบันถูกสิ่งก่อสร้างปลูกขวางทาง เช่น อาคารบ้านเรือน ถนน และยังมีขยะกีดขวางทางน้ำไหลอีก ส่งผลให้การระบายน้ำสู่ทะเลเป็นไปได้ช้าไม่เหมือนในอดีต

ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ รองอธิบดีกรมชลประทาน ย้ำว่า ปัญหา น้ำท่วมภาคใต้...เกิดขึ้นในพื้นที่ เดิมๆ แต่มีรูปแบบการเกิดที่แตกต่างจากเดิม กล่าวคือ มีความรุนแรงมากขึ้น เกิดถี่ขึ้นแต่ก็สามารถแก้ไข ได้ด้วย “พระปรีชาสามารถในด้านการบริหารจัดการน้ำของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9” ที่ต้องนำไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งเห็นผลเป็นรูปธรรม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จากที่เคยประสบปัญหาน้ำท่วมอย่างรุนแรง เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2531 สร้างความเสียหาย...คิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า 4,000 ล้านบาท และอีกครั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี 2543 ที่มีความรุนแรงไม่แพ้ครั้งแรก สร้างความเสียหายประมาณ 14,000 ล้านบาท ซึ่งครั้งนี้มีประชาชนเสียชีวิต 30 คน

ภายหลังจากที่กรมชลประทานได้ดำเนินโครงการบรรเทาอุทกภัยอำเภอหาดใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้วเสร็จเมื่อปี 2550 สามารถรองรับการระบายน้ำได้ 1,075 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และคลองระบายน้ำต่าง ๆ ได้ทำหน้าที่ครั้งแรก ในปลายปี 2552 มีฝนตกในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่...ทั้งที่ปริมาณน้ำมีมากกว่าในปี 2531 และ 2543 แต่น้ำไม่ท่วมพื้นที่อำเภอหาดใหญ่...หลังจากนั้นในปี 2553 เกิดฝนตกทำให้เกิดปริมาณน้ำหลากเกือบ 2 เท่าของศักยภาพ จึงขยายคลองระบายน้ำเพิ่มเติมโดยเริ่มดำเนินการในปี 2558 จะเสร็จในปี 2562

ในปีนี้...ที่ฝนตกต่อเนื่องยาวนานในภาคใต้ จนทำให้เกิดอุทกภัยทั่วทุกจังหวัดประสบปัญหาน้ำท่วม แต่ที่อำเภอหาดใหญ่ น้ำไม่ท่วมเลย ทั้งๆที่ปริมาณฝนที่ตกลงมานั้น ไม่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆของภาคใต้ แต่ด้วยศักยภาพของโครงการบรรเทาอุทกภัยอำเภอหาดใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่กรมชลประทานได้ดำเนินการขยาย “คลองภูมินาดำริ” หรือ “คลอง ร.1” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำจาก 465 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็น 1,200 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ทำให้สามารถช่วยระบายน้ำ ได้มากขึ้นและเป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำรอง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้หลายครั้ง อาทิ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2531 ได้พระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับ การบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ไว้ 7 โครงการ...ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนได้มีพระราชดำริเมื่อปี 2547 โดยสรุปว่า “...พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนจรดจังหวัดชุมพร มีปริมาณน้ำในลำห้วยต่างๆ เป็นจำนวนมากที่ไหลลงทะเล ให้กรมชลประทานพิจารณาวางแผนสร้างแหล่งเก็บกักน้ำต่างๆตามความเหมาะสมไว้ใช้ประโยชน์ให้กับราษฎร และเพิ่มช่องระบายน้ำผ่านถนน และคลองระบายน้ำเพื่อแก้ปัญหา น้ำท่วมโดยด่วนต่อไป...”

ดร.สมเกียรติ บอกว่า ในการหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหา น้ำท่วมภาคใต้ให้เป็นระบบและยั่งยืน กรมชลประทานยึดตามแนวนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และมีการปรับแผนการดำเนินงานด้วยการบริหารจัดการในเชิงพื้นที่ตามแผนยุทธศาสตร์ น้ำของประเทศ ต้องมีการเก็บข้อมูลความรุนแรงของปัญหาครอบคลุมบริเวณกว้างและเกิดขึ้นซ้ำซาก ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องดำเนินการ อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกันตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำมาปรับใช้ อย่างเช่น การตัดยอดน้ำในพื้นที่ตอนบนโดยการหาแหล่งเก็บกัก การสร้างแก้มลิง และการหาทางระบายน้ำออกสู่ทะเล โดยพิจารณานำองค์ความรู้ด้านการออกแบบมาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพพื้นที่ที่มีความแตกต่าง เพื่อรองรับกับทั้งปัญหาน้ำท่วม...การขาดแคลนน้ำที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น

ปัจจุบันในพื้นที่ภาคใต้กรมชลประทานได้เสนอโครงการในเชิงพื้นที่ (Area Based) เบื้องต้นเฉพาะปัญหาน้ำท่วม 15 พื้นที่ เช่นจังหวัดเพชรบุรี...ปรับปรุงคลองส่งน้ำ 4 สาย ขุดขยายคลองธรรมชาติ 1 สาย ปรับปรุงขยายคลองระบายน้ำ 8 สาย และก่อสร้างประตูระบายน้ำจำนวน 1 แห่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอบางสะพาน ประสบปัญหารุนแรง จะต้องเพิ่มช่องทางในการระบายน้ำตามแนวพระราชดำริ ปรับปรุงคลองระบายน้ำเดิม 4 สาย และช่องลัดระบายน้ำออกสู่ทะเลพร้อมกับปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่เดิม 3 แห่ง...จังหวัดชุมพร เป็นการบรรเทาอุทกภัยใน อ.ทุ่งตะโก อ.หลังสวน และ อ.เมือง ปรับปรุง

คลองธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ 5 สาย ก่อสร้างคลองผันน้ำสายใหม่อีก 2 สาย...ส่วน
จังหวัดระนอง สร้างพังกันน้ำ 4 สาย และเสนอสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นมาตัดยอดน้ำอีก 1 แห่ง

อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำท่วมในพื้นที่ภาคใต้ กรมชลประทานได้ประสาน
เพื่อบูรณาการแผนงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท การรถไฟ
แห่งประเทศไทย (รฟท.) เร่งปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ พร้อมทั้งเสนอแนวทางน้ำต่อกรมโยธาธิการ
และผังเมือง ในการที่จะกำหนด พื้นที่รองรับน้ำหลากเพื่อพิจารณาระบุในกฎหมายผังเมืองอย่างถาวร

จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ในพื้นที่ภาคใต้มีสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เป็นลักษณะที่ลุดจจำนวน 22
แห่ง สะพานรถยนต์ที่สร้างขวางทางน้ำ 56 แห่ง ถนนขวางทางน้ำ 24 แห่ง รวมทั้งยังมีการสร้างฝายที่
ขวางทางน้ำอีกจำนวน 9 แห่ง

“กรมชลประทานได้ยึดแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตามแนวพระราชดำรินในหลวง รัชกาลที่ 9 ทั้งที่
เป็นพระราชดำริโดยตรงและการขยายผลโครงการพระราชดำริ หากร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถ
ดำเนินโครงการบรรเทาน้ำท่วมภาคใต้ตามโครงการ...แผนงาน ดังกล่าวทั้งหมดได้ เมื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน
การระบายน้ำได้...ปัญหาน้ำท่วม ภาคใต้จะบรรเทาลง ลดการสูญเสียชีวิต...ทรัพย์สินได้อย่างแน่นอน”
ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ รองอธิบดีกรมชลประทาน กล่าวทิ้งท้าย

ผลไม้โปแตสเซียม...ยิ่งมากยิ่งดี

ปุ๋ยธาตุอาหารหลัก ปุ๋ยตัว N และ P มีมากไปน้อยไป สุดท้ายผลลัพธ์เป็นอย่างไร บอกให้รู้กันไป
แล้ว...วันนี้มารู้จักปุ๋ยตัวหลังสุด ปุ๋ยตัว K โปแตสเซียม ถ้าใส่ไปมั่วๆแบบไม่รู้จักดินของตัวเอง ผลจะเป็น
อย่างไร

ศ.เกียรติคุณ ดร.อำนาจ สุวรรณฤทธิ์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อธิบายให้รู้ ปุ๋ยตัวนี้มี
สรรพคุณช่วยสร้างน้ำตาลและแป้งในไม้ผล ทำให้เนื้อไม้มีคุณภาพดี เนื้อแน่นไม่เปื่อยยุ่ย รสชาติดี และสิ่งที่คน
ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้กัน ในบรรดาแม่ปุ๋ย N-P-K...ปุ๋ยตัว K มีส่วนช่วยให้พืชมีภูมิต้านโรคและแมลงได้มาก
ที่สุด ถ้าขาดโปแตสเซียม อัตราการสังเคราะห์แสงลดลง ในไม้ผลจะทำให้คุณภาพและผลผลิตต่ำ สีไม่สวย
เนื้อไม้แน่น ในพืชพวกส้มกรดซิตริกจะน้อยลง

ฉะนั้น ความเชื่อที่ว่า หากเราใส่โปแตสเซียมมากเกินไป จะทำ ให้พืชแก่ช้ำกว่าปกติ ผักผลไม้นุ่ม
ยุ่ย เก็บรักษาได้ไม่นาน...จึงเป็นความเชื่อผิดๆ ส่วนผลเสียของการใส่ปุ๋ยตัว K มากเกินไป ไม่ได้ต่างจาก

ปุ๋ยตัวอื่นนั่นคือ ใส่มากไปเหมือนเอาเงินไปถมดิน...แต่โปแตสเซียมมีมาก ผลข้างเคียงจะน้อยกว่าและเห็นผลช้ากว่าปุ๋ยตัวอื่น เพราะพืชมักดูดไปใช้เลี้ยงลูกผล เลยเหลือในดินน้อย เติมน้ำเข้าไปอีกจึงไม่ค่อยมีผลกระทบนัก

ข้อควรรู้อีกอย่าง หากมีปุ๋ยโปแตสเซียมมากเกินไป พืชจะดูดซึมแอมโมเนียซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของไนโตรเจนได้น้อยลง จะทำให้พืชเจริญเติบโตช้าลง เพราะเหตุนี้แหละ เลยเป็นที่มาของการผลิตปุ๋ยสูตรเสมอ สูตรปุ๋ยครบจักรวาล...เพื่อให้ต้นพืชวัยอ่อนได้รับธาตุอาหารครบถ้วน แต่ถ้าในดินเรามีปุ๋ยตัวใดตัวหนึ่งมากเกินไปอยู่แล้ว สูตรครบจักรวาลก็ช่วยไม่ได้

ดร.อำนาจให้ความรู้เพิ่มเติม การปลูกไม้ผลรวมถึงพืชผลกินเมล็ด เกษตรกรควรเติมโปแตสเซียมเผื่อไว้บ้างในช่วงเริ่มปลูกและติดผล ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความหอม หวาน เนื้อนุ่มน่ารับประทาน โดยเฉพาะพืชผลที่มีกลิ่นหอมเป็นจุดขาย เช่น ข้าวหอมมะลิ มะพร้าวน้ำหอม แต่ถ้าเป็นพืชผักกินใบ ก็ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยตัว K ให้มากนัก เพราะจะไม่ได้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

สะ-เล-เต

ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งอนาคต

เปิดทำงานวันแรกของสัปดาห์นี้ ทีมเศรษฐกิจเปิดพื้นที่ให้นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ประธานกรรมการบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) “PTTGC” ในฐานะหัวหน้าทีมภาคเอกชนจากคณะทำงานด้านการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve)

ได้เล่าถึงแผนงานที่เขาและทีมงานช่วยกันระดมสมองมาเพื่อให้รัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำไปใช้เป็นยุทธศาสตร์ และจุดเริ่มต้นของการผลักดันประเทศไทย 4.0 ให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้าในแบบก้าวกระโดดด้วยเทคโนโลยีชั้นสูง ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวทันแนวโน้มการแข่งขันของโลกธุรกิจปัจจุบัน และตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็เพื่อสร้างตัวอย่างสำหรับการพัฒนาพื้นที่อื่นๆของประเทศในอนาคต!

เพราะนับตั้งแต่ปี 2530 ภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยซึ่งได้กลายเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก นับตั้งแต่โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ที่ก่อให้เกิดการลงทุนตั้งแต่

อุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น โรงกลั่น และปิโตรเคมี จนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำอย่างครบวงจร เช่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าสิ่งทอ ฯลฯ นั้น

“อีสเทิร์น ซีบอร์ด” คือต้นแบบอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) ของไทยที่ประสบความสำเร็จ จนก่อให้เกิดการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ-อุตสาหกรรมใหม่ รวมถึงการสร้างงาน สร้างรายได้ อันเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจไทย ขณะเดียวกันก็เป็นต้นแบบการพัฒนาประเทศของสมาชิกในกลุ่มอาเซียนด้วย

แต่นับจากปีนั้นจนถึงปีนี้ รวมระยะเวลา 30 ปีพอดี ประเทศไทยเรายังคงนั่งอยู่กับที่ ไม่ได้ปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ การลงทุนที่เกิดขึ้นเป็นไปเพื่อการซ่อมมากกว่าสร้าง และนั่นทำให้ GDP ต่ำ แข่งขันในตลาดส่งออกไม่ได้ ขณะที่เงินลงทุนจากต่างประเทศลดลงเฉลี่ยปีละ 6% จึงน่าจะถึงเวลาเหมาะสมของการปรับตัวครั้งใหญ่ครั้งใหม่ให้เป็น New S-Curve อีกครั้ง เพื่อไม่ให้ตกขบวนการแข่งขันทางการค้า

ปฏิบัติการลงทุนครั้งประวัติศาสตร์

“ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมมีการย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ส่งผลให้ขีดความสามารถของไทยลดลง แนวโน้มการลงทุนชะลอตัว เศรษฐกิจในประเทศขยายตัวตกต่ำ การลงทุนภาคเอกชนลดลง ขณะที่ทุกประเทศในเอเชียเริ่มปรับตัวเข้าสู่การลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ หากยังปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป แนวโน้มที่ประเทศไทยจะกลายเป็นประเทศล้าหลังในเอเชียในอีกไม่เกิน 10 ปีข้างหน้า”

หัวหน้าทีมภาคเอกชน คณะทำงานด้านการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแห่งอนาคต เปิดฉากสนทนากับเราด้วยมุมมองของความหวังในภาคอุตสาหกรรมไทย รัฐบาลจึงต้องหามาตรการฝ่าวิกฤติ

ดังกล่าว เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างจริงจัง โดยตั้งเป้าหมายให้เราสามารถก้าวไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาภายในปี 2575 ภายใต้แผนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก... การเดินทางสู่ความรุ่งเรือง

นายประเสริฐระบุด้วยว่า การพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมถือเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดการลงทุนที่ทันสมัย สามารถเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพาการผลิต (Manufacturing and asset based industry) ไปสู่การผลิตสมัยใหม่ที่ใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลงทุนพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (Knowledge based industry)

ด้วยเหตุผลนี้ รัฐบาลจึงจัดตั้ง “คณะกรรมการด้านการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแห่งอนาคต” (D5 : New S-Curve) ที่มี นายอุตตม สาวนายน รว.อุตสาหกรรม เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และมีเขาเป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน เพื่อร่วมกันทำงานเสนอความเห็นในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและกฎหมายทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนให้ทันสมัย และดึงดูดให้เกิดการลงทุนเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต ที่สำคัญก็เพื่อรองรับทัพนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้เป็นพันธมิตรกับพันธมิตรเศรษฐกิจของประเทศไทย กลับสู่ภาวะปกติ

“ถ้าเราไม่ปรับปรุงตัวเอง ในอนาคตตลาดโลกจะเป็นตัวกดดันให้เราขายของได้ยาก ยกตัวอย่างเช่น มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีอยู่แล้ว แต่อาจมีการใส่ลูกเล่นในเรื่องของบรรจุกฎบัตรที่ลดโลกร้อนมาเป็นตัวกีดกันทางการค้า แม้ว่าเราอาจจะขายของได้ แต่ราคาของเราจะแพงขึ้น เพราะถูกเก็บภาษีเพิ่มในอัตราแพงขึ้น ค่าขายแข่งกับคู่แข่งลำบาก สุดท้ายเราก็จะถูกเขี่ยพ้นเวทีการค้าโลกไปโดยอัตโนมัติ...”

สำหรับการทำงานในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันทำงานอย่างใกล้ชิดตามแนวนโยบายประชารัฐเพื่อสร้างความเข้าใจ ร่วมคิดเสนอแนวทางและสร้างกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ เพื่อลดการเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน เตรียมพร้อมต่อความท้าทายของโลกอนาคต ทำให้เชื่อมั่นว่าผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมคลัสเตอร์แห่งอนาคตใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่, อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ, อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ, อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร, เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ, อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร, อุตสาหกรรมการขนส่งและการบิน, อุตสาหกรรมดิจิทัล การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ, หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม

ทั้งหมดจะส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในอาเซียน โดยมีนวัตกรรมเป็นต้นแบบการปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยอุตสาหกรรมฐานความรู้ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มผลผลิต ลดความเหลื่อมล้ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม...เป็นฐานการเติบโตที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ!!!

นำร่องลงทุน 4 แสนล้านบาท

“คณะทำงานฯเห็นตรงกันว่า การพัฒนา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่จะต้องมีเขตพื้นที่รองรับการลงทุนที่ชัดเจน มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแบบใหม่ที่เน้นประสิทธิภาพ และความเร็ว อาทิ การเชื่อมโยงทางรถไฟกับท่าเรือ เชื่อมโยงสนามบินกับท่าเรือและรถไฟความเร็วสูง เป็นต้น” เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาอุตสาหกรรม เมือง และชุมชนอย่างเป็นระบบ มีสิทธิประโยชน์การลงทุนที่จูงใจตรงกับความต้องการของนักลงทุน จึงต้องมีโครงสร้างการบริหารที่เป็นศูนย์กลางในการวางกลยุทธ์ และดำเนินการในเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษร่วมกับภาคเอกชน จึงได้เสนอยกระดับพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบด้วย ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ให้เป็นพื้นที่หลักในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้ภาคตะวันออกเป็นฐานผลิต และบริการชั้นนำของอาเซียน

“เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาคณะทำงานฯได้จัดให้มีพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและวิจัยรวม 23 หน่วยงาน เพื่อเริ่มต้นการขับเคลื่อนการลงทุนด้านเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศไทย โดยคณะทำงาน กลุ่มไบโออีโคโนมี (Bioeconomy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของภาคเอกชนได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องนำประเทศไทยก้าวข้ามผ่านความท้าทายของการพัฒนาไปให้ได้”

ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานพัฒนาไบโออีโคโนมีมีระยะเวลา 10 ปี (ปี 2560-2561) มีกรอบลงทุนคิดเป็นมูลค่าประมาณ 400,000 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ปี 2560-2561 ใช้เงินลงทุนประมาณ 51,000 ล้านบาท เพื่อต่อยอดการพัฒนาพลังงานชีวภาพ เคมีชีวภาพ อาหาร ชีวเภสัชภัณฑ์ ตั้งเป้าหมายผลิตน้ำตาลทรายเกรดบริสุทธิ์สูงเพื่อนำมาผลิตยารักษาโรคจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ ลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตที่จะมีการทำงานผ่านโครงการต่างๆ

ระยะที่ 2 ระหว่างปี 2562-2564 ใช้เงินลงทุนประมาณ 182,000 ล้านบาท สร้าง “ไบโอรีไฟเนอรี คอมเพล็กซ์ (Biorefinery Complexes)” หรือผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูง อย่างครบวงจร ต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมชีวภาพ (อ้อยและมันสำปะหลัง) รวมถึงการสร้างเมืองใหม่บนเศรษฐกิจชีวภาพและนวัตกรรมอย่างครบวงจร หรือ ไบโอบอลิส (Biopolis) รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมผ่านโครงการสนับสนุนต่างๆ อาทิ การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มในเครือข่ายต่างๆที่ต้องการร่วมมือกับเรา

ระยะที่ 3 ปี 2565-2569 มีเม็ดเงินลงทุนประมาณ 132,000 ล้านบาท เพื่อยกระดับสู่ Regional Hub... ศูนย์กลางแห่งการผลิตอุตสาหกรรมไบโอพลาสติกของอาเซียน, สร้างโรงงานต้นแบบและโรงงานผลิตเชิงพาณิชย์สำหรับผลิตภัณฑ์ ชีวเภสัชภัณฑ์ การจัดตั้งสถาบันวิจัยขั้นสูง เรืองเภสัชภัณฑ์ขั้นสูง

“แผนงานนี้จะทำให้เกิดการลงทุนทั้งในและต่างประเทศในด้านชีวเภสัชภัณฑ์ 100,000 ล้านบาท สร้างมูลค่าการส่งออกชีวเภสัชภัณฑ์ 75,000 ล้านบาท เพื่อทำให้ประเทศไทยมีการผลิตยาชีววัตถุและวัคซีนระดับโลก 20 รายการ ก่อให้เกิดการจ้างงานมากกว่า 20,000 ตำแหน่ง ขณะที่ในปีที่ 10 ของแผน จะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจชีวภาพเพิ่มมากกว่า 2 เท่าตัว สร้างมูลค่าเพิ่มจากอ้อยและมันสำปะหลัง 400,000

ล้านบาทต่อปี สร้างมูลค่าการส่งออกชีวเภสัชภัณฑ์ 75,000 ล้านบาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก 48,000 บาทต่อคนต่อปีเป็น 75,000 บาทต่อคนต่อปี” ที่สำคัญเมื่อรวมกับการจ้างงานที่จะเกิดขึ้นภายใต้ โครงการลงทุนอื่นๆของภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ทำให้เกิดการจ้างงานรวมกันถึง 100,000 คน

PTTGC พร้อมก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0”

สำหรับ “พีทีที จีซี” ได้เข้าไปลงทุนในพื้นที่อีสเทิร์นซีบอร์ดนานกว่า 30 ปี จากยุคอุตสาหกรรมต้นน้ำ คือปิโตรเคมี ที่มีส่วนก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อาทิ รถยนต์ ไฟฟ้า สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ช่วยยกระดับเคมีภัณฑ์พื้นฐานไปสู่เคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษ ที่นอกจากจะนำเม็ดเงินเข้ามาแล้ว ยังนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 “พีทีที จีซี” จึงมีแผนการลงทุนที่สอดคล้องกับอีอีซีในระยะ 5 ปีข้างหน้า (2560-2565) คิดเป็นวงเงินรวม 100,000 ล้านบาท เน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน อันจะส่งผลให้ “พีทีที จีซี” สามารถดึงดูดพันธมิตรที่มีเทคโนโลยีสูงให้เข้ามาลงทุนเพิ่มเติมในอนาคต เช่นโครงการ Map Ta Phut Retrofit ที่เป็นโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันการผลิตโรงงานที่มาบตาพุด ก่อสร้างโรงงานแหฟทาแครกเกอร์ขนาดกำลังการผลิตเอทิลีน 500,000 ตันต่อปีและโพรพิลีน 261,000 ตันต่อปี

ขณะเดียวกัน ยังได้มีการลงนามในข้อตกลงเบื้องต้น (HOA) กับบริษัท คูราเร่ จำกัด บริษัท เคมีภัณฑ์ชนิดพิเศษชั้นนำของโลก และบริษัท ซุมิโตโม คอร์ปอเรชั่น จำกัดเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกวิศวกรรมชั้นสูง ถือเป็นหนึ่งแผนลงทุนโครงการ Map Ta Phut Retrofit โดยผลิตภัณฑ์ยางเทอร์โมพลาสติกส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในหลายอุตสาหกรรม เช่น รถยนต์ ก่อสร้าง เครื่องมือแพทย์ ซิลยางหน้าต่าง ด้ามแปรงสีฟัน ฯลฯ คาดว่าจะเริ่มก่อสร้างโรงงานได้ในปีหน้า และเดินเครื่องผลิตในปี 2563

นอกจากนี้ ยังมีโครงการลงทุนกลุ่มธุรกิจปิโตรเคมีขั้นปลายน้ำ (C2-C8 Chain) ที่ตลาดมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นตามการเติบโตของเศรษฐกิจโลก ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องนอน อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่จะเริ่มผลิตเชิงพาณิชย์ในปี 2562 และในอนาคตจะขยายกิจการหรือลงทุนในธุรกิจผลิตภัณฑ์เคมีเพื่อสิ่งแวดล้อมร่วมกับบริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด อาทิ โครงการลงทุนโรงงานผลิตเมทิลเอสเทอร์แห่งที่ 2 โครงการพัฒนา Biocomplex เป็นต้น

“ทั้งนี้ โครงการลงทุนของพีทีที จีซี จะสอดคล้องกับ New S-Curve ที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ตามนโยบายรัฐบาลที่จะมุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0 พร้อมๆกันทั้งภาครัฐและเอกชน”

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ในครั้งนี้ นายประเสริฐกล่าว ทิ้งท้ายว่า “ภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันผลักดันให้เกิดเป็นผลสำเร็จได้จริง โดยรัฐบาลเป็นผู้นำร่อง และอำนวยความสะดวกในการลงทุนให้แบบครบวงจร ขณะที่ภาคเอกชนก็ต้องปรับตัวตามให้ทันกับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป...ใครไม่ยอมปรับตัว หรือปรับตัวไม่ทัน ก็อาจถูกทิ้งไว้กลางทางจนต้องปิดกิจการไปในที่สุด!!!